

REVISIONSKONTORET

Gävle Hamn AB

Grundläggande granskning 2023

Grundläggande granskning 2023
Gävle Hamn AB

Anna Hammarsten, KPMG certifierad kommunal revisor
Andreas Halvarsson, revisionschef kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2024-04-10

Dnr. 23REK14

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Gävle Hamn AB	5
Bakgrund	5
Metod	5
Revisionskriterier	5
Bedömningsskala	5
Allmänt om bolaget	6
Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen	6
Målstyrning och måluppfyllelse	8
Ekonomistyrning	12
Gävle Hamn AB	12
Intern kontroll och riskanalys	13
Bolagets riskhantering och riskanalys	13
Bolagets internkontrollplan	14

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer. Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets målstyrning som ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att bolagsstyrelsen antagit en verksamhetsplan där mål, indikatorer och aktiviteter redovisas. Av bolagets åtta strategiska mål bedöms fem mål uppnås medan tre mål är nära att uppnås men inte uppfyllas helt.

Vi noterar att bolagets bedömning av måluppfyllelse baseras på olika sätt. För vissa mål baseras sammanvägningen av det arbete som genomförts under året och utfall samt status på indikatorer. För andra mål baseras sammanvägningen enbart på det arbete som genomförts under året. Vi bedömer att bolagets styrning av indikatorer för målen kan utvecklas genom att systematisera redovisningen av utfallet av indikatorer, samt genom att säkerställa ett årligt utfall i samtliga mål även de år då NKI inte genomförs.

Protokollsgranskning visar att styrelsen under året kontinuerligt har mottagit information om aktiviteter och uppföljning av verksamheten. Verksamhetsrapporter har behandlats under sammanträden i maj och september. Vår bedömning är att styrelsens uppföljning gällande måluppfyllelse 2023 har varit tillräcklig.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer Gävle Hamn AB:s ekonomistyrning som tillfredsställande. Bolaget gör ett positivt resultat på 34,0 mnkr, det är 18,8 mnkr högre än budgeterat och 1,9 mnkr högre än prognosticerat vid delår 2. Av protokollgranskning framgår att bolagsstyrelsen erhållit löpande rapporter avseende bolagets ekonomi och finansiella ställning under året.

Vi bedömer att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi under 2023 varit tillräcklig och att ägardirektivet uppfylls.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som inte helt tillräcklig. Bolaget har en upprättad internkontrollplan, med integrerad riskanalys, som beslutades av styrelsen vid sammanträdet i februari 2023.

Uppföljningen av internkontrollen 2023 påvisar mindre avvikelser i ett kontrollmoment. Två kontrollmoment påvisar större avvikelse. Vi noterar att dessa två kontrollmoment inte genomförts under 2023 samt att internkontrollrapport saknar uppföljning av fem kontrollmoment, som finns med i internkontrollplanen 2023.

Kommunfullmäktige har beslutat om nya riktlinjer för intern styrning och kontroll som ska ersätta reglementet för intern kontroll som antogs 1999. Kommunens nämnder och bolag ska tillämpa dessa nya riktlinjer fullt ut från 2024. Vi noterar att bolaget redan under 2023 har påbörjat sitt arbete med dessa tillämpningar.

Rekommendation

Yrkesrevisorerna bedömer att bolaget behöver se till att internkontrollrapport överensstämmer med internkontrollplan, så att alla delar följer med i uppföljningen.

Grundläggande granskning av Gävle Hamn AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekmannarevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkunniga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

De metoder som används i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/mailkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisioner där lekmannarevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekmannarevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av den interna kontrollen. Lekmannarevisorerna och de auktoriserade revisorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedömningarna kan skilja sig åt.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Företagspolicy
- Bolagsordning, 2022-12-12
- Ägardirektiv, 2023-11-27
- Kommunplan med årsbudget 2023
- Kommunstyrelsens anvisningar

Bedömningskala

Nedan anges den bedömningskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig intern kontroll	
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas. <i>Bristerna kan aktualisera frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet</i>

Allmänt om bolaget

Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen

I denna rapport behandlas Gävle Hamn AB, benämns även bolaget. Av kommunfullmäktige antagen bolagsordning (2022-12-12) framgår att bolaget ska bedriva hamnverksamhet till gagn för lokala, regionala, nationella samt internationella företag. Syftet är att tillförsäkra näringslivet rationell, säker, regelbunden och miljövänlig godshantering till konkurrenskraftiga priser, för att ge näringslivet i regionen en god möjlighet att behålla och utveckla sin verksamhet.

Av kommunfullmäktige antaget ägardirektiv (2023-11-27) framgår att syftet med bolagets verksamhet är följande:

- Bolaget utgör ett viktigt gods- och logistiknav för hela Mellansverige. Bolaget skall vara det självklara godsnavet för sjötransporter i vår region och därigenom skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling i vår region.
- Bolaget ska ha en ledande roll i utvecklingen av Gävle-regionen som ett regionalt logistiskt centrum. Bolagets utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra intressenter och myndigheter.
- Bolaget skall i nära samverkan med Gävle kommun, regionala organ och statliga myndigheter verka för en infrastruktur som ger god tillgänglighet till hamnområdet.
- Bolaget skall aktivt medverka i utbyggnaden av landinfrastruktur och logistiklösningar som syftar till att utveckla tillgängligheten till hamnens verksamhet. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s förändring, den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav. Bolagets verksamhet skall bygga på sunda ekonomiska kalkyler.
- Bolaget har uppdraget att tillse att hamnordningen efterlevs.
- Bolaget ska utöva tillsyn och trafikkoordinering inom hamnområdet och tillse att fartygstrafiken följer sjövägsregler och i övrigt respekterar regler om säkerhet och ordning inom farleder och hamnområdet.

- Bolaget överlåter ansvaret för driften av terminalverksamheterna till en privat operatör. Villkoren för överlåtelsen regleras i ett långsiktigt koncessionsavtal.
- Bolaget har en strategisk roll när det gäller att aktivt påverka och skapa förutsättningar för framgångsrik terminalverksamhet. Bolaget skall medverka till kostnadseffektiva, konkurrenskraftiga, tillförlitliga och säkra hamn- och logistik tjänster för att möjliggöra fortsatt tillväxt. Tillgängligheten i terminalerna skall garanteras på en icke-diskriminerande grund.
- Bolaget skall själva, och i samverkan med andra kommunala verksamheter aktivt skapa förutsättningar för hamnrelaterade nyetableringar både innanför och utanför nuvarande hamn-område.
- Bolagets utveckling skall ske med långsiktighet och uthållighet.
- Bolaget skall säkerställa en stabil ekonomisk utveckling, med en för branschen tillfredsställande soliditet, för att skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt agerande.
- Bolaget ska medverka till en långsiktigt hållbar utveckling genom att i alla verksamheter bedriva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete i enlighet med Gävle kommuns miljöstrategiska program som syftar till att uppnå de lokala miljömålen och minimera negativ miljöpåverkan.

Lagstiftning

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Målstyrning och måluppfyllelse

Bolagets verksamhetsplan 2023–2026 antogs av bolagsstyrelsen 2023-02-21, §1480. Verksamhetsplanen beskriver budget, mål, indikatorer och de aktiviteter som ska genomföras under verksamhetsåret.

Bolaget förhåller sig till fyra av kommunfullmäktiges fem övergripande mål. Likaså förhåller sig bolaget till två av kommunfullmäktiges fyra finansiella mål. Bolaget bryter ner ovan beskrivna mål till egna mål. I samband med dialogmötet lyfter bolaget att det finns ambitioner om att specificera målen ytterligare och göra de mätbara. Vidare har bolaget vissa andra mål jämfört med föregående år (se tabell nedan).

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen

I figuren nedan redovisas bedömning av måluppfyllelsen.

Kommunfullmäktiges mål	Bolagsspecifikt mål	Måluppfyllelse 2022	Måluppfyllelse 2023
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	Kompetens och medarbetarengagemang		◆
	En säker och trygg hamn		◆
Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	Ett starkt varumärke		●
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	Effektiva interna processer	●	●
	Rätt anpassad infrastruktur		●
	Effektiva gemensamma hamnprocesser	●	●
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun	En hållbar hamn och hållbara regionala godstransporter		●
Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans	Lönsamhet och affärsmässighet	●	◆

Måluppfyllelse helår - Kompetens och medarbetarengagemang
 Bolaget bedömer att målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.
 Nedanstående figur visar att en indikator uppnås och två indikatorer uppnås delvis.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status
Ledarskapsindex (%)	92		84	OK
Sjukfrånvaro (%)	2,4		2	Mindre avvikelse
Hållbart medarbetarengagemang (HME) %	78		86	Mindre avvikelse

Ledarskapsindex är 92% vilket beskrivs innebära att cheferna visar uppskattning och förtroende för medarbetarna samt att de ger medarbetaren förutsättningar att ta ansvar i sitt arbete. Resultatet analyserades av bolaget tillsammans med medarbetarna i syfte att ta fram handlingsplaner och förbättringsinsatser. Bolaget har inte genomfört någon stor medarbetarundersökning för 2023, utan bara gjort en undersökning avseende HME. HME-resultatet blev något sämre än i den tidigare undersökningen som gjorde 2022. Bolagets sjukfrånvaro är 2,4%, vilket är högre än föregående år. Den ökade sjukfrånvaron beror på arbetsskada.

Måluppfyllelse helår – En säker och trygg hamn

Bolaget bedömer att målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.
 Nedanstående figur visar att två indikatorer uppnås och en indikator uppnås ej.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status
Gemensamma övningar	2 st		2 st	Ok
Skyddsronder	10 st		8 st	Ok
Antal arbetsplatsolyckor	2 st		0 st	Mindre avvikelse

Under maj genomfördes under två dagar en gemensam samverkansövning tillsammans med tullen och polisen. Under sommaren genomfördes en brand-/kylvattenövning tillsammans med Gästrik Räddningstjänst, där scenariot/övningen var släckning/kyllning av cisternbrand. Under året har tio skyddsronder genomförts, på bolagets fem skyddsområden. Inga rapporterade arbetsplatsolyckor under perioden (tertiäl 3). De två arbetsplatsolyckorna som inträffade under tertial 1 medför att målvärdet på årsbasis inte uppfylldes.

Måluppfyllelse helår – Ett starkt varumärke

Bolaget bedömer att målet uppnås. Nedanstående figur visar att indikatorn uppnås.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status
Antal följare, Instagram	1061 st		1050 st	Ok

Antal följare på Instagram, såväl som andra sociala medier har fått sig ett rejält uppsving, mycket tack vare hamnens dag, och nådde därför målet för 2023.

Måluppfyllelse helår – Effektiva interna processer

Bolaget bedömer att målet uppnås. Nedanstående figur visar att indikatorn uppnås.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Förbättrade processer	5 st	 2 st	Ok

Extern revision av bolagets miljö- och kvalitetsledningssystem beskrivs ha genomförts med gott resultat. Bolaget har under året arbetat med ett flertal av de interna processerna, där stora förbättringar genomförts bland annat avseende upphandling och lagefterlevnad. Målvärdet för året överstreds med 100 %.

Måluppfyllelse helår – Rätt anpassad infrastruktur

Bolaget bedömer att målet uppnås. Bolagets infrastruktur ska ha en hög grad av tillgänglighet och vara rätt anpassad med avseende på dagens och framtida efterfråga. Under året har tre större infrastrukturprojekt slutförts: kaj 1, järnvägsspår till containerterminalen, landströmsanläggning (OPS) Kaj 27. Ingen indikator har följts upp under perioden då kundundersökningen avseende kundnöjdhet (NKI) inte genomförts under 2023.

Måluppfyllelse helår – Effektiva gemensamma hamnprocesser

Bolaget bedömer att målet uppnås. Nedanstående figur visar att indikatorn uppnås även om inget utfall redovisas. Det beskrivs bero på att ingen NKI (nöjd kund index) har genomförts under perioden. Vi noterar att bolaget angav samma utfall vid måluppföljningen 2021, men med en annan status för indikatorn.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Status 2024
Kundnöjdhet	0	—	—	7	8		0		Ok

Det beskrivs att bolaget ska ta en aktiv och samordnade roll i utvecklingen av effektiva, säkra och sömlösa gemensamma trafik- och informationsprocesser inom hamnområdet. Detta ska ske genom en aktiv samverkan med övriga hamnaktörer, processkartläggningar samt med hjälp av digitala verktyg. Därmed ska bolaget också bidra till digitalisering av branschen som helhet. Ett världsunikt kösystem (Time Slot Gävle) som möjliggör eco-driving för fartyg implementerades fullt ut under våren 2023.

Måluppfyllelse helår - En hållbar hamn och hållbara regionala godstransporter

Bolaget bedömer att målet uppnås. Nedanstående figur visar att två indikatorer uppnås.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
CO ² -utsläpp från Gävle Hamn AB	39 ton	 100 ton	Ok
CO ² -utsläpp hela hamnområdet	13 306 ton	 13 000 ton	Ok

För 2023 har totalt 39 ton koldioxid släppts ut, varav merparten kommer från tankning av HVO till bogserbåtarna (HVO är i sig fossilfritt men bränslet har emissionsfaktor pga. råvaror, transporter och tillverkningsprocess).

Hela hamnområdets koldioxidutsläpp avser all trafik inom hamnen och in-seglingleden samt hamnverksamheten. Bolaget har ingen direkt rådgivning över dessa utsläpp men kan agera tröskelsänkande och underlätta för hamnklustrets aktörer genom strategiska beslut, investeringar och samarbeten. Utsläppsminskningarna bedöms inte ske linjärt utan stegvis beroende av vissa händelser eller aktiviteter, såsom nyttjandet av elanslutning av fartyg och introduktion av alternativa drivmedel. Målet och dess måluppfyllnad bör därför ses i ett längre perspektiv med utblick mot år 2030.

Måluppfyllelse helår – Lönsamhet och affärsmässighet

Bolaget bedömer att målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.

Nedanstående figur visar att fyra indikatorer uppnås och en indikator uppnås ej.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Omsättning (Mnkr)	198,7	 184	Ok
Resultat (EBITDA %)	62,8	 59,1	Ok
Resultat (EBIT %)	30,5	 23,3	Ok
Resultat per anställd	1,89 mnkr	 1,38 mnkr	Ok
Soliditet	18,5 %	 21,5 %	Större avvikelse

Omsättningen har överträffat budget för helåret och bolaget har uppnått målet. Både EBITDA (resultat före räntor och avskrivningar) och EBIT (resultat före räntor) ligger över målvärdet på grund av bland annat lägre driftskostnader och avskrivningar då en del projekt blivit försenade. En del intäkter såsom varuhamnsavgifter, hyror och arrenden har ökat jämfört med budget på grund av en högre konsumentprisindexhöjning än budgeterat och bidrar till att vi uppnår målen. Soliditeten har sjunkit sedan tertial 1 och når inte målvärdet på grund av utbetald utdelning/koncernbidrag under tertial 2.

Yrkesrevisorernas bedömning

Vi konstaterar att bolaget har åtta strategiska mål med tillhörande indikatorer som har arbetats fram utifrån fem kommunövergripande mål. Av dessa bedöms fem mål uppnås medan tre mål är nära att uppnås men inte uppfyllas helt.

Vi noterar att bolagets bedömning av måluppfyllelse baseras på olika sätt. För vissa mål baseras sammanvägningen av det arbete som genomförts under året och utfall samt status på indikatorer. För andra mål baseras sammanvägningen enbart på det arbete som genomförts under året. Vi noterar att indikatorer bedömts på olika sätt vid jämförelse av utfall och målvärde.

Två av målen; 'Effektiva gemensamma hamnprocesser' samt 'Rätt anpassad infrastruktur' anges som uppnådda (grön) trots att det inte gjorts någon uppföljning av indikatorn under året. Anledning uppges vara att det inte gjorts någon NKI under 2023. Vi noterar att samma svar angavs vid måluppföljningen 2021, men då angav bolaget en annan status (streck) för indikatorn.

Verksamhetsrapporten per helår innehåller en detaljerad beskrivning av det arbete som genomförts under året.

Ekonomistyrning

Gävle Hamn AB

Resultaträkningen nedan visar bolagets budget och utfall.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall helår 2023	Utfall helår 2022	Budget 2023	Prognos 2023
Omsättning	198,7	178,1	184,0	196,9
Personalkostnader	-28,5	-26,9	-30,6	-28,2
Övriga kostnader	-45,4	-32,9	-44,7	-44,4
Avskrivningar	-64,2	-64,3	-66,0	-65,4
Rörelseresultat	60,6	54,0	42,7	58,9
Finansnetto	-26,6	-15,1	-27,6	-26,8
Resultat efter finansiella poster	34,0	38,9	15,1	32,1
Investeringar (+)	67,1	124,4	129,0	67,1
Avgår erhållna investeringsbidrag	-2,3	-0,3		
Avgår försäljning av anläggningstillg. (-)	-1,0			
Summa nettoinvesteringar	63,8	124,1	129,0	67,1

Resultatet efter finansnetto uppgår till 34 mnkr. Resultatet är bättre än både budget och prognos vid delår 2. Differensen förklaras av bolaget framför allt av lägre avskrivningar på grund av försenade projekt. Ökade arrende- och hyresintäkter, koncessionavgifter samt varuhamnsavgifter bidrar också till ett bättre resultat än budget. En högre konsumentprisindexökning än budgeterat ska även bidra till detta.

Bolagets personalkostnader är lägre än budget och beror enligt bolaget på en del vakanta tjänster som delvis tillsatts under senare delen av 2023.

Bolaget har under året fortsatt påverkats av ökade bränslepriser för bogserbåten. Resultatet redogör även vissa kostnadsökningar för

investeringsprojekten¹ på grund av omvärldsfaktorer som påverkas av kriget i Ukraina samt ökade räntekostnader.

Containervolymer har ökat med cirka 15 procent, trots inflationen och bolagets fartygsintäkter har ökat under senare delen av året då fler större fartyg anlöper till hamnen med mer lastkapacitet, det vill säga mer brutto-dräktighet (GT). Fartygen medför även att bolagets bogserbåtsintäkter ökar då större fartyg kräver assistans till/från kaj.

Likviditeten påverkas enligt bolaget till viss del av minskade intäkter för flygbränslehanteringen till följd av pandemin. Även prisökningar på grund av kriget i Ukraina påverkar likviditeten negativt. Räntekostnaderna har nästan fördubblats jämfört med föregående år och påverkar även de likviditeten negativt.

De investeringar som gjorts hittills under året har finansierats genom bolagets löpande intäkter (som till en viss del varit högre på grund av högre konsumentprisindexhöjningar än budgeterat) samt av bolagets egna kapital.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Vi konstaterar att bolaget gör ett positivt resultat på 34,0 mnkr, det är 18,8 mnkr högre än budgeterat och 1,9 mnkr högre än prognosticerat vid delår 2. Granskning av styrelsens protokoll visar att styrelsen har följt den ekonomiska utvecklingen under året.

Intern kontroll och riskanalys

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger, enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen, på styrelsen. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation. Styrelsen skall även se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska enligt 8 kap. 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets verksamhetledningssystem är certifierat enligt ISO9001/14001 och granskas årligen av externt certifieringsorgan. Vid årets externa revision kopplat till certifieringen konstaterades inga avvikelser. Resultatet av externrevisionen presenterades för styrelsen vid sammanträdet i september 2023.

Bolagets riskhantering och riskanalys

Riskanalys är integrerad i internkontrollplanen och innehåller 13 risker inom åtta riskområden; finansiell rapportering, efterlevnad inom externa och interna regelverk, större olycka, sabotage, kompetens och

¹ Bland annat kaj 1 samt ny järnväg till containerterminalen.

medarbetarengagemang, ett starkt varumärke, en hållbar hamn och hållbara regionala transporter samt lönsamhet och affärsmässighet.

Bolagets internkontrollplan

Internkontrollplan för 2023 fastställdes av styrelsen 2023-02-21. Internkontrollplanen innehåller följande sju risker samt 15 kontrollmoment:

- Brand, oljeutsläpp, explosion och olyckor (två kontrollmoment)
- Bristande beredskap (tre kontrollmoment)
- Stöld, skadegörelse, sabotage och intrång (två kontrollmoment)
- Liten och sårbar organisation (två kontrollmoment)
- Hamnens geografiska utveckling hämmas (ett kontrollmoment)
- Klimatrelaterade mål för hamnen uppnås inte (två kontrollmoment)
- Minskade eller uteblivna godsvolymer (tre kontrollmoment)

För varje risk ges en beskrivning, risknivå, kontrollmoment (olika antal beroende på risk) och tillhörande beskrivning, ansvarig för kontrollen samt periodicitet framgår av planen.

Uppföljning av internkontrollplan

Interkontrollrapport per helår antogs av styrelsen 2024-02-13. För 2023 har kontrollerna följts upp vid ett tillfälle. Vi noterar att riskerna *Bristande beredskap* (tre kontrollmoment) samt *Liten och sårbar organisation* (två kontrollmoment) inte följs upp i fastställd internkontrollrapport. Sammantaget har tio av femton kontrollmoment följts upp i internkontrollrapporten per helår.

Av rapporten framgår att sju kontrollmoment² påvisat ingen avvikelse (grön), ett kontrollmoment³ har påvisat mindre avvikelse (gul) och två⁴ kontrollmoment har påvisat större avvikelse (röd). De två senare kontrollmomenten (röd) har inte genomförts vilket anges bero på resursbrist och en omorganisation. De två kontrollerna har enligt rapporten överförts till intern kontrollplan för 2024.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Bolaget har en upprättad internkontrollplan som beslutades av styrelsen vid sammanträdet i februari 2023. Riskanalysen är integrerad i internkontrollplanen. Uppföljningen av internkontrollen 2023 påvisar mindre avvikelser i ett kontrollmoment. Två kontrollmoment påvisar större avvikelse.

Vi noterar att de två kontrollmoment som påvisar en större avvikelse inte genomförts under 2023. Därtill saknas uppföljning av fem kontrollmoment i internkontrollrapporten, som finns med i internkontrollplanen 2023. Förklaringen är enligt bolaget ett fel i verksamhetssystemet Stratys när internkontrollrapporten skapades. Samma fel uppstod under 2022 och upptäcktes då i samband med yrkesrevisorernas grundläggande granskning. Med bakgrund av det vill vi betona vikten av att bolaget behöver se till att

² Grön bedömning: Samverkansforum med myndigheter och terminaler, Ansvar och organisation för skydd mot inbrott och skadegörelse, Kontinuerlig avstämning med GF om prioriteringar och status, Avstämning mot program mål i samband med ledningsmöten för aktivitetsplanering enligt verksamhetsplan, Kontinuerlig omvärldsbevakning, Skapa kontaktvägar för att ge förutsättningar för potentiella kunder och nya affärer, samt Stärka Gävle hamn som varumärke.

³ Gul bedömning: Årlig uppföljning av program mål

⁴ Röd bedömning: Utred farlig verksamhet i nära anslutning till cisterner och pipelines samt Utred ansvarsförhållanden mellan Gävle Hamn och energibolagen.

internkontrollrapport överensstämmer med internkontrollplan så att alla delar följer med i uppföljningen.

Bolagsstyrningsrapport har avgivits januari 2024 och därmed i enlighet med årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning. Här skiljer sig bolagens åiterrapportering av internkontrollarbetet från nämndernas. Bolagen ska enligt årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning avge en årlig bolagsstyrningsrapport. Även om bolagen gör en riskanalys och internkontrollplan, är det på detta sätt åiterrapporteringen görs till kommunstyrelsen via Gävle Stadshus AB.

Kommunfullmäktige har beslutat om nya riktlinjer för intern styrning och kontroll som ska ersätta reglementet för intern kontroll som antogs 1999. Kommunens nämnder och bolag ska tillämpa dessa nya riktlinjer fullt ut från 2024. Vi noterar att bolaget redan under 2023 har påbörjat sitt arbete med dessa tillämpningar.